

SAKSHANDSAMAR
Erik Småland

VÅR REF.
16/01565-1

ARK. F - Fartøy

DYKKAR REF.

INNVALSTELEFON

+47 98202739

DYKKAR DATO

VÅR DATO
10.10.2016

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Ove Arne Bernes
Bernes Indre
5283 FOTLANDSVÅG

LKRH - M/S Bergseth - om søknad om status som verna skip

Vi syner til Dykkar søknad av 15.02.2015 om status som verna skip for M/S «Bergseth». Riksantikvaren seier seg lei for at søknaden ikkje vart handsama tidlegare.

Konklusjon

På bakgrunn av ei samla vurdering av fartyet si historie, alder/epoke, autentisitet, geografiske plassering, vurderer Riksantikvaren at M/S «Bergseth» oppfyller kriteriene som ligg til grunn for statusen som verna skip.

Fartyet kan difor få tildelt status som verna skip dersom eigar forpliktar seg til å følge antikvariske retningsliner ved restaurering og vedlikehald av fartyet. Dette skjer ved at eigar signerer og returnerer vedlagte akseptskjema, og får vedtak om tildeling av status som verna skip i retur. Riksantikvaren tek atterhald om å kunne tinglyse denne i Skipsregisteret.

Frist for aksept av retningslinene vert sett til fire veker etter at dette brevet er motteke.

Riksantikvaren si vurdering av fartøyet

Historisk vurdering

Skipet vart levert som fyrtendaren D/S «Grip» den 19. juni 1915 som bnr. 26 frå Moss Værft til Fyrvæsenet. «Grip» vart bygd etter same teikningar som D/S «Hekkingen» frå 1913. Skipet vart stasjonert i Mandal og vedlikehaldt sjømerke langs kysten av Sørlandet og Rogaland. Seinare frå svenskegrensa til Haugesund.

I 1940 vart skipet forlenga frå 108,3 til 129 fot og fekk truleg i samband med dette eit nytt og større styrehus. I 1960 vart «Grip» seld og bygd om til fraktebåt hjå Øklandsnes Slipp. Dampmaskina vart erstatta med ein Wichmann på 240 hk. Den vidare historia inneheld nokre ombyggingar og mange skifte av eigarar og namn. Desse kan listast opp slik:

- 1960:** Ny eigar: Johs Jacobsen, Auklandshamn/Haugesund. Ombygd til fraktebåt i Sagvåg. Ny maskin: Wichmann, 3 syl., 225 bhk. Brt: 200 tonn. Nytt namn: M/S **“Christiane Jacobsen”**.
- 1961:** Ny eier: Selmer Jacobsen, Auklandshavn. Nytt navn M/S **“Fonland”**
- 1962:** Ombygd. Nytt navn: M/S **«Fonland»**.
- 1965:** Omfattende modernisert hjå Øklandsnes Slip. Auklandshavn. Kvalrygg (= bakkdekk?), større luke. Ny maskin: M3 240 bhp Wichmann.
- 1967.10:** Ny eigar: PR sagvåg I (G. Meling & Sønner), Stavanger. Nytt namn: M/S **«Gamel»**.
- 1970.02:** Ny eigar: Nils Dahl PR, Engøy/Stavanger. Nytt namn: M/S **«Sandy»**.
- 1970.10:** Ny eigar: Hans Norland, Jørpeland/Stavanger
- 1970.10:** Nytt namn: M/S **«Feistein»**.
- 1972.02:** Nytt namn: M/S **«Tunstein»**
- 1973.01:** Ny eigar: PR Tunstein, (Mathias Bergseth), Ersholmen/Molde.
- 1975:** Nytt namn: M/S **«Bergseth»**
- 1977.01:** Ny eigar: Jarle Stabben, Tømmervåg/Kristiansund.
- 1978:** Ny maskin: Wichmann 3AC, 240 hk (nr. 4697, bygd 1959, seinare ombygd til 3ACA.)
- 1979.04.24:** Ny eigar: Ove Arne Bernes, Fotlandsvåg/Bergen. Skipet nyttast i sandfarten.
- 1982(?):** McGregorluker montert.
- 1992:** Noko ombygd.
- 1996:** Lagt opp i Fotlandsvåg. Vart for liten for sandfarten. Treng plateskift i kiminga.

Mange eigarskifte er ikkje uvanleg i kystfrakteflåten, der marginane er små og alle søker etter den mest optimale tonnasjen i dei ulike delane av næringa. «Bergseth» var den siste av dei små sandbåtane i Osterfjorden, der sandfarten går langt attende i tid. Konstruksjon og innreiing har framleis spor etter alle fartyet sine epokar, nok som er med på å gjere fartyet interessant.

Tekniske tilstand og autentisitet

«Bergseth» vart slept til Dåfjorden i 2015 der fartyet vart slippsett og tilstandsvurdert. Det er noko dårlig stål i akterskipet som må skiftast og det vart sett på doblingar, zink og nytt bunnstoff før utsetjing. Fartyet er strukturmessig intakt, men treng overhaling av maskin og teknisk. Innreiing under dekk og akterskott i maskinrom er demontert for inspeksjon og reparasjon. Fartøyet framstår elles som intakt, men med trong for vedlikehald.

Perioden som vart lagt til grunn for vernearbeidet

«Bergset» er i dag eit lasteskip som framstår slik det var då det vart nytta i sandfarten. Det er difor sandfartyet som her får tilbod om status som verna skip. Riksantikvaren legg difor til grunn at det er perioden som aktivt sandfarty som no skal leggest til grunn for vernearbeidet.

Vilkår for status som verna skip

Vurdering kring vern av farty

Riksantikvaren vurderer tildeling av status som verna skip på bakgrunn av ei samanlikning av følgjande tilhøve. Fartyet eller fartytypen si historiske rolle, alder, byggjeteknikk, fartyet sin autentisitet, bruk, geografiske tilknytning, teknisk tilstand, kor mange som finst att av typen, eigartilhøve, realismen i prosjektet, organisering og gjennomføringsevne.

Antikvariske retningslinjer

Eigar må forplikte seg til å følgje antikvariske retningslinjer, både når det gjeld vedlikehald/konservering og i samband med eventuelle istandsettingsarbeid. Drift og vedlikehald av fartyet skal ha som overordna mål å sikre fartyet som eit varig kulturminne. Konserveringstiltak, vedlikehald og istandsettingsarbeid skal skje etter prinsipp som klårt tek vare på fartyet sine historiske kvalitetar, slik som det var i ein nærare dokumentert epoke. Vi syner elles til vedlagde informasjon om antikvariske retningslinjer i fartyvernet.

Verneplan

Tildelt status som «verna skip» vert oppretthalde når dei historiske verdiane som ligg til grunn for denne statusen vert ivaretekne. Dette får konsekvensar i form av antikvariske krav til fartyet si utrustning, eksteriør, interiør, materialval, handverksmessige løysningar osv. Eigar *skal* difor utarbeide ein verneplan for fartøyet. Ein slik plan skal innehalde eit framlegg til kva for periode/år i fartyet si historie som skal danne utgangspunkt for vernearbeidet. Det må ikkje gjerast fysiske endringar, korkje i interiør eller eksteriør, før ein slik verneplan er godkjend av Riksantikvaren.

Tildeling av status

Når Riksantikvaren har motteke signert versjon av vedlagde akseptskjema vert den formelle tildelinga av status som verna skip sendt til eigar i form av eit vedtak.

Avgjersla om tildeling av status som verna skip er gjort under utøving av offentleg mynde, og gjeld rettar og plikter til ein eller fleire bestemte personar. Den er difor å rekne som eit einskildvedtak, jf. Forvaltingslova § 2 første ledd bokstav a). Sjøfartsdirektoratet og den aktuelle fylkeskommunen vil få kopi av brevet med tildeling av status som verna skip.

Farty med status som verna skip har rett til å søkje om tilskot frå Statsbudsjettet kapittel 1429 post 74 fartyvern. Meir informasjon om søknadsfrist og krav til søknaden finst på Riksantikvaren si heimeside, www.ra.no.

Skifte av eigar eller heimehamn

Dersom fartyet skifter eigar eller heimehamn skal det sendast ei melding til Riksantikvaren om dette. Ein eventuell ny eigar må signere eit nytt akseptskjema dersom han ynskjer at statusen vert oppretthalden.

Vi ser fram til vidare samarbeid, og De er velkomen til å ta kontakt dersom det er spørsmål eller om noko er uklårt.

Beste helsing

Mari Søbstad Amundsen (e.f.)
seksjonssjef

Erik Småland
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- Aksept av vilkår for status som verna skip
- Faktaark om antikvariske retningsliner i fartyvernet

Kopi til: Hordaland fylkeskommune - Kultur- og idrettsavdelinga, Postboks 7900, 5020
BERGEN/ Sjøfartsdirektoratet, Postboks 2222, 5509 HAUGESUND